

Kansen voor betere samenwerking voor gezonde schoolgaande jeugd in regio Utrecht

Sheet	onderwerp
3.	Woord vooraf
4.	Aanleiding
5.	Opdracht
6.	Aanpak
7.	De complexiteit van samenwerking in de regio
8.	Wat GGDrU betekent voor gezonde schoolgaande jeugd
11.	Meerwaarde van preventie
13.	Kans: Samenwerken aan een sterke sociale basis
16.	Kans: Samenwerken aan het terugdringen schoolverzuim
18.	Kans: Samenwerken aan een effectieve ketensamenwerking
20.	Adviezen gericht op betere samenwerking
26.	Voorbeelden in regio Utrecht
29.	Bijlagen

Voor u ligt het adviesrapport dat GGDrU in opdracht van het algemeen bestuur heeft opgesteld.

Het voorliggende advies is bedoeld als eerste afgewogen verkenning van onderwerpen waarop GGDrU bij een aantal uitdagingen en trends in het Sociaal Domein gezamenlijk met gemeenten stappen wil zetten in de verdere samenwerking. Zoals meegegeven door het Algemeen Bestuur is de primaire focus van de opdracht gelegd op de samenwerking tussen gemeenten en GGDrU. Als GGDrU realiseren we ons terdege dat we in die samenwerking opereren in een context waar veel uitdagingen liggen en vele andere partijen betrokken zijn. De relatie met het onderwijsveld is – zeker in relatie tot de jeugdhulp en pedagogische basis – ook van belang. Het onderwijs is zowel een ‘vindplaats’ voor kinderen en gezinnen die wellicht steun kunnen gebruiken, als bij niet passend onderwijs, een mogelijke belemmering voor het kansrijk opgroeien. Om met een brede blik samenhangende, passende hulp te bieden is een veelheid aan relaties nodig. De professionals van de GGD en gemeenten zijn daar dagelijks mee aan de slag.

Gezamenlijk blijven leren door te doen

Door de focus van de opdracht op de samenwerking tussen gemeenten en GGD en de selectie van vier onderwerpen waar adviezen voor geformuleerd zijn, benoemen we veel andere uitdagingen en kansen in de regio niet. Als GGD blijven we graag bijdragen hoe we gezamenlijk kunnen blijven leren en verbeteren zodat inwoners in de regio de ondersteuning ontvangen die nodig is. Gericht op de leefwereld van kinderen en jongeren.

Balans in wat lokaal moet en regionaal kan

De opgestelde adviezen zien we dan ook als een goede stap in het gezamenlijk leren zoeken en vinden wat wel en niet werkt met resultaat voor inwoners in de regio. Waarin we als regionale gezondheidsdienst en de 26 gemeenten een balans moeten vinden in wat lokaal moet en wat regionaal kan om een effectieve samenwerking te realiseren.

Transformatieopgave jeugdhulp

Gemeenten in regio Utrecht en GGDrU hebben te maken met een veranderend landschap, met nieuwe knelpunten en vraagstukken. Overheidsfinanciën staan onder druk en tegelijkertijd zijn de maatschappelijke opgaven in toenemende mate complex.

Wat is nu nodig om jeugdigen een goede start in het leven te geven en het jeugdstelsel tevens houdbaar te maken voor de toekomst? Een brede, gezamenlijke en structurele aanpak van preventie zet een beweging in gang, die leidt tot gezondere mensen in een gezondere maatschappij.

Tegelijkertijd vergt het bewuste keuzes. Keuzes die passen binnen de financiële kaders, en schaarste van personeel. Als we die keuzes gezamenlijk niet maken, dan bepaalt de schaarste waar er gaten vallen en waarin jeugdigen aan het kortste eind trekken.

Niet zonder samenwerking

Echte gezondheidswinst is alleen te behalen wanneer partijen uit het sociaal domein, de fysieke omgeving en het (publieke) zorgdomein samenwerken. Gemeenten en samenwerkingspartners zijn en moeten dus samen aan de slag.

De combinatie van een brede maatschappelijke aanpak én een verbetering van het jeugdhulpstelsel zelf moet ook leiden tot een besparing in personele en financiële zin (hervormingsagenda jeugd 2023-2028). Dat is wat we voor ogen hebben gehouden bij de verdere uitwerking van deze opdracht van het Algemeen Bestuur.

Preventie als sleutel

De afbakening van de jeugdhulpplicht (hervormingsagenda jeugd 2023-2028) onderstreept het belang van het normaliseren en versterken van het 'gewone' leven. Dat jeugdigen en ouders met opvoed- en opgroevragen op een laagdrempelige manier en dichtbij terecht kunnen, maakt daar een belangrijk onderdeel van uit.

Gemeenten moeten en kunnen vanuit hun regierol stimuleren dat nieuwe verbindingen vorm krijgen om het toenemend beroep op de jeugdhulp te verminderen. Een belangrijke rode draad is dat gemeenten zorgdragen voor een laagdrempelige toegang tot ondersteuning die gemeenten binnen het sociaal domein verstrekken. Ook staan zij aan de lat voor krachtige, goed bereikbare lokale teams. De GGD moet en kan hier een belangrijke inhoudelijke bijdrage aan leveren om het complexe traject van transformatie in gemeenten vorm te geven.

Totstandkoming opdracht

In april 2023 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van GGD regio Utrecht gesproken over de noodzaak om aan de wettelijke taken te voldoen en de basis op orde te krijgen. Om de continuïteit en kwaliteit van dienstverlening van GGDrU te blijven waarborgen zijn enkele maatregelen getroffen en is gekozen extra te investeren.

Tegelijkertijd heeft het AB GGDrU de opdracht gegeven om in dialoog te gaan over sluitende samenwerking in het sociaal domein, mét resultaat voor de inwoners in de regio.

De bestuursconferentie van het AB op 4 oktober 2023 is benut om de opdracht over samenwerking in het sociaal domein aan te scherpen. Op basis van deze bespreking en besluitvorming in het AB van 1 november 2023 is de opdracht vastgesteld.

Opdracht Algemeen Bestuur GGDrU

De focus van de opdracht:

- Schoolgaande jeugd in de leeftijd 4-18 jaar
- Samenwerking tussen gemeente en GGDrU
- Specifieke onderwerpen gezamenlijk identificeren:
 - die van meerwaarde zijn als het gaat om tijdige signalering en preventie
 - waar winst is te behalen in samenwerking met resultaat voor de inwoner
 - welke tafels te benutten om samenwerking te versterken

Met als doel: (stappen naar) verbeterde samenwerking GGDrU en gemeenten (en scholen) in de regio gericht op resultaat voor de schoolgaande jeugd in de leeftijd van 4 tot 18 jaar en mogelijke knelpunten en overlap in aanbod te signaleren. Zodat een meer efficiënte samenwerking kan worden gerealiseerd en (mogelijke) financiële effecten te behalen zijn.

Aanpak

Aanpak

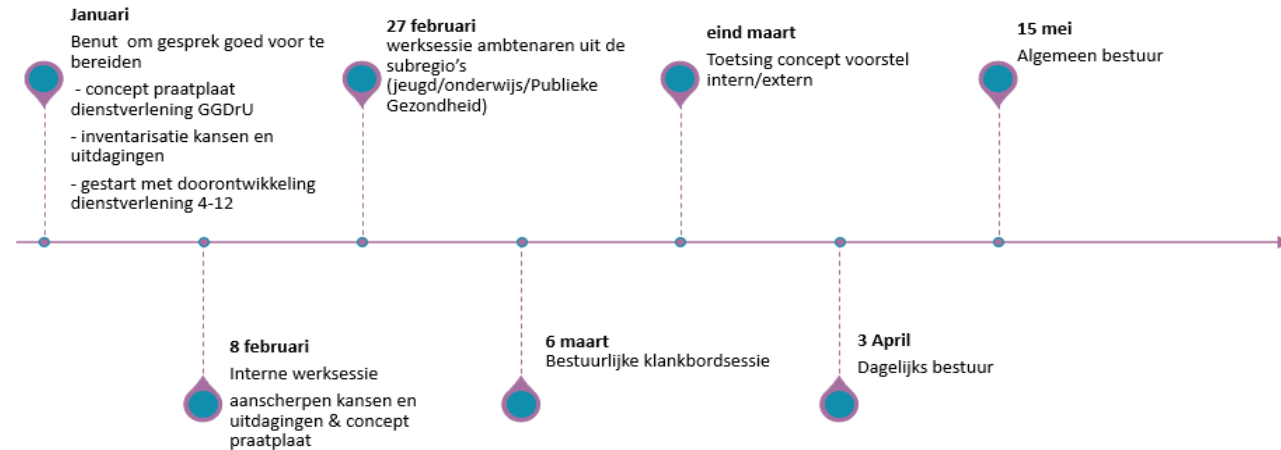
We hebben verschillende methoden gehanteerd om tot een uitwerking van de opdracht van het AB te komen.

In de aanpak is er vanuit GGDrU gekozen de eigen dienstverlening als startpunt te nemen. Gestart is met een inventarisatie onder professionals in jeugdgezondheidszorg en gezondheidsbevordering werkzaam bij GGDrU: welke kansen en uitdagingen zie je als het gaat om samenwerking rond schoolgaande jeugd?

Daarnaast is bestaande informatie benut en heeft een werksessie met ambtenaren uit de subregio's plaatsgevonden. Met als doel: gezamenlijk onderwerpen te identificeren die van meerwaarde worden gezien voor efficiëntere samenwerking.

De geïdentificeerde onderwerpen zijn getoetst en besproken met de bestuurlijke contactpersonen vanuit het AB van GGDrU.

Hiernaast is de aanpak schematisch weergegeven:

Complexiteit van samenwerking in de regio

Nut en noodzaak van samenwerking in het sociaal domein staan buiten kijf. Door de regionale kracht en energie te bundelen, creëren we samen succesvolle hulp aan de jeugd: snel, passend en efficiënt en van goede kwaliteit.

Veel organisaties en professionals zijn betrokken om samen passende ondersteuning te bieden aan jeugdigen. In de regio Utrecht zijn zes jeugdhulpregio's, waarin GGDrU voor vijf jeugdhulpregio's (m.u.v. gemeente Utrecht) partner is van gemeenten. Als GGDrU en gemeenten opereren we in een context waar veel uitdagingen liggen en vele andere partijen betrokken zijn. Om met een brede blik samenhangende, passende hulp te bieden is een veelheid aan relaties nodig.

Het sociaal domein is daarmee een complex en dynamisch veld, waarin veel verschillende organisaties samenwerken om de zorg en het welzijn van individuen en groepen te bevorderen.

Grove schatting en greep uit aantal partijen werkzaam in de regio:

281.330 0-18 jarigen in de regio

+/- 96 scholen voortgezet onderwijs (VO)

+/- 536 scholen Primair Onderwijs (PO)

> 300 jeugdhulpaanbieders

> 60 lokale (sociale) wijkteams

Wat GGDrU betekent voor gezonde schoolgaande jeugd

Wat GGDrU betekent voor gezonde schoolgaande jeugd

GGDrU is dé expert in preventief gezondheidsbeleid van de jeugd

Preventie is ons vak. Bij de GGD werken o.a. jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, onderzoekers en gezondheidsbevorderaars. We benutten wetenschappelijke kennis, lokale praktijkkennis én ervaringen van jongeren en ouders om samen met onze partners de gezondheid van de jeugd te stimuleren.

Brede sociale- medische blik op de ontwikkeling van kinderen

We kijken naar de ontwikkeling van het kind, zowel lichamelijk, mentaal als sociaal. Het medisch beroepsgeheim geeft kinderen, jongeren en ouders veiligheid om hun vragen en zorgen met ons te delen. Ouders en kinderen kunnen makkelijk en snel bij ons terecht. We hebben geen wachtlijsten en zijn voor kinderen kosteloos toegankelijk. Wij adviseren en bieden kortdurende begeleiding. Waar nodig verwijzen we door naar andere deskundigen.

Gericht op het individu én het collectief

Signalen op individueel niveau, trends en ontwikkelingen op basis van data, monitoren we en vertalen dit naar aandachtspunten voor scholen, wijken en gemeenten. We geven advies over aanpassing van beleid en gericht op de uitvoeringspraktijk. We bevorderen zo de gezondheid van kinderen en gezinnen en doen dit ook voor groepen inwoners in de regio.

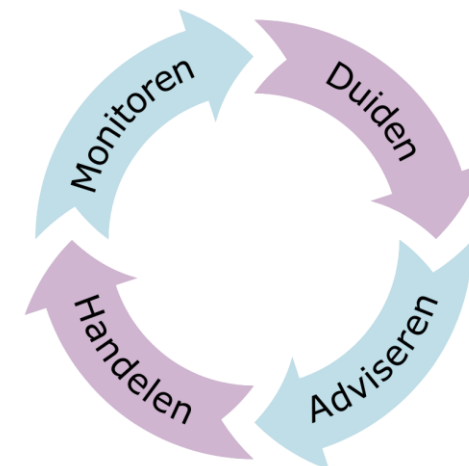
220 jeugdverpleegkundigen GGDrU (0-18 jaar)

90 jeugdartsen GGDrU (0-18 jaar)

9 adviseurs Gezondheidsbevordering Jeugd GGDrU

Dit doet GGD regio Utrecht voor:

jeugd 4-12 jaar***

Schooljaar 2022-2023: ruim 40.000 kinderen gezien

jeugd 12-18 jaar***

Schooljaar 2022-2023 ruim 21.000 jeugdigen gezien

Basis-ondersteuning 100% van de jeugd

Gericht op het individu

Contact groep 2

GroeiGids Ouderchat tot 12 jaar (chat of e-mail)

Contact groep 7

Contact onderbouw

Contact bovenbouw

Gezond leven? Check het even

Erkende interventie gericht op de individuele en gericht op scholen waarmee zij hun schoolgezondheidsbeleid kunnen versterken. Leerlingen worden tweemaal in hun schoolcarrière uitgenodigd deel te nemen aan dit onderzoek. In schooljaar 2022-2023 ruim 19.000 leerlingen deelgenomen.

Sense jongerensprekuren (anoniem via chat, mail, telefoon of een persoonlijk gesprek)

Rijksvaccinatieprogramma

We vinden het belangrijk dat kinderen een gezonde start in het leven krijgen. Vaccinaties tegen besmettelijke infectieziekten horen daarbij.

★ Advisering schoolgezondheidsbeleid

We ondersteunen scholen om structureel en integraal aan gezondheid en een gezonde leefstijl te werken, bijvoorbeeld met behulp van de Gezonde School-aanpak.

Gezondheidsmonitor Jeugd

Elke vier jaar brengen we de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van jongeren in onze regio in kaart. Wij ondersteunen en stimuleren scholen de resultaten te gebruiken voor hun schoolgezondheidsbeleid

Preventieve programma's en interventies

Gericht op gezondheidsbevorderende activiteiten die bijdragen aan het verkleinen van gezondheidsachterstanden, o.a. door inwoners zelf actief te betrekken en gericht op het bereiken van kwetsbare inwoners, zoals de gezonde wijk aanpak. Inzet verschilt per gemeente.

Regionale Kenniswerkplaats Jeugd en Gezin Centraal

Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, GGD regio Utrecht en Trimbos instituut werken samen met vertegenwoordigers van jongeren, ouders, scholen en gemeenten aan het onderzoeksprogramma Mentaal Kapitaal, gericht op het mentaal welzijn van jongeren.

Contactmoment op indicatie

Schooljaar 2022-2023 +/- 10.000 kinderen in de leeftijd 4-12 jaar & +/- 4000 jeugdigen in de leeftijd 12-18 jaar

Een extra consult/onderzoek met een specifieke reden. Op aanvraag van bijv. een ouder/kind, school, andere zorgprofessional of uit een eerder contact met de jeugdverpleegkundige of jeugdarts.

Huisbezoek op indicatie tot 12 jaar

Schoolverzuimbegeleiding

De jeugdarts geeft advies aan de jongere, ouders en school hoe om te gaan met het schoolverzuim en kijkt welke aanpassingen in het onderwijs/op school helpend kunnen zijn.

Advisering vrijstelling leerplicht

Een vrijstelling van leerplicht is soms noodzakelijk. We leveren onafhankelijk medisch advies aan de gemeente over eventuele vrijstelling van leerplicht voor het betrokken kind.

★ Inloopsprekuren tot 12 jaar

We bieden lichte hulp bij opvoedvragen en problemen.

Steen in de rug voor wie dat nodig heeft

***Gericht op regulier onderwijs. De Jeugdgezondheidszorg ondersteunt ook het speciaal (basis)onderwijs.

★ = Verschilt per gemeente.

GGD regio Utrecht 2024
Contactpersoon: Denise Walraven
dwalraven@ggdru.nl

Meerwaarde van vroegtijdige signalering & preventie

Meerwaarde van preventie

Randvoorwaarden preventief jeugdbeleid

Een effectief preventief jeugdbeleid kan voorkomen dat alledaagse vragen rond opgroeien en opvoeden uitgroeien tot problemen. Vroegtijdige signalering kan voorkomen dat kleine problemen groter worden en/of gezinnen minder intensieve hulp nodig hebben. Een kwalitatief goed en samenhangend preventief aanbod in elke gemeente is essentieel. En begint al voorafgaand aan de zwangerschap.

Effectieve preventie

Effectieve preventie draagt bij aan het voorkomen van problemen of de verergering ervan, met als doel dat mensen zich gezonder en beter voelen. En draagt bij aan het beheersen van kosten. Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) wordt in gemeenten gewerkt aan een duurzame beweging naar preventie. Het versterken van de sociale basis speelt hierin een centrale rol. De sociale basis is zo een middel om (kwetsbare) inwoners te ondersteunen en te versterken. Preventie in de sociale basis betekent vroegtijdig signaleren, contact zoeken met doelgroepen en samen met hen en andere professionals, vanuit verschillende domeinen gezondheid bevorderen.

Welke onderwerpen zien we als gezamenlijke meerwaarde?

Aan de hand van de inventarisatie, werksessies en bestaande documenten zien we vier concrete onderwerpen als kansrijk om stappen te zetten naar verbeterde samenwerking rond jeugdigen in de regio Utrecht:

- Opvoedondersteuning
- Psychosociaal welbevinden
- Ziekteverzuim
- Verwijzingen

Kans:
Samenwerken aan
een sterke sociale basis

Opvoedondersteuning & mentaal welbevinden

Een sterke sociale basis

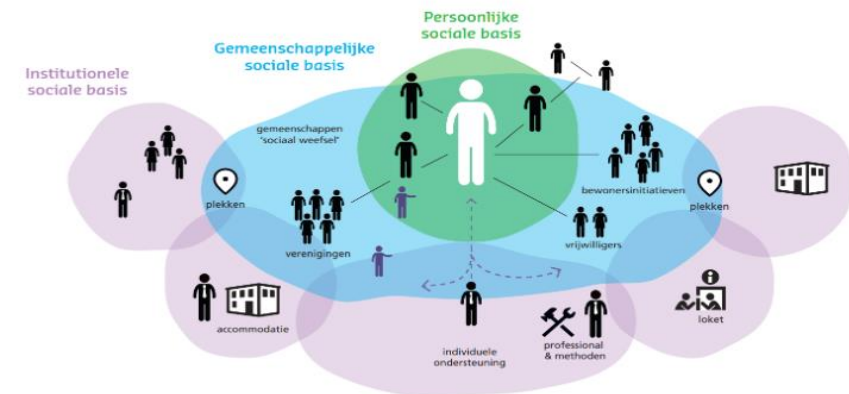
Van veel kanten in het zorg- en sociaal domein wordt er veel verwacht van de sociale basis. Juist de breedte en diversiteit van de sociale basis maakt dat het werken aan een sterke sociale basis een gemeenschappelijke opgave is met verschillende activiteiten. De sociale basis is er altijd, krachtig of niet. In de GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) plannen van gemeenten is een sterke sociale basis een belangrijk onderdeel om gezamenlijk de beweging naar gezondheid in te zetten. Door de verschillende gemeenten in de regio wordt gewerkt aan het concretiseren van deze plannen met betrokkenheid van GGDrU.

Werkdefinitie vanuit Movisie

“Het geheel van informele sociale verbanden (buurten, groepen, verenigingen, netwerken, gezinnen) aangevuld en ondersteund vanuit de lokale overheid, organisaties, diensten en voorzieningen, die het mogelijk maakt dat inwoners de mogelijkheden hebben om te participeren in sociale relaties op een manier die hun welzijn, capaciteiten en individueel potentieel verbetert” (Sterke beleidsinterventies, sterke sociale basis’ Movisie)

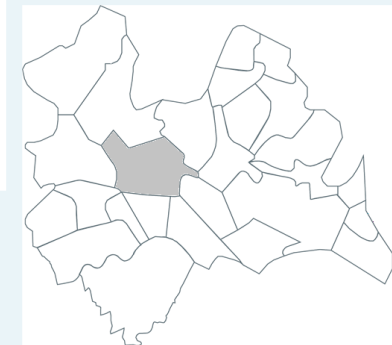
Rol en positie GGDrU

- Expertrol op gebied van gezondheidsverschillen
- Delen van kennis over preventie en werkzame interventies
- Agenderen van het belang van de beweging richting gezondheid

Bron: Movisie

Een sterke sociale basis: opvoedondersteuning

Goede opvoedvaardigheden vormen een belangrijke beschermende factor voor de positieve emotionele en sociale ontwikkeling van het kind.

Opvoeden gaat niet altijd vanzelf. Vrijwel alle ouders hebben er vragen over. Interventies die de ontwikkeling van kinderen en opvoeders ondersteunt bij het opvoeden zijn een belangrijke randvoorwaarde voor een stevige pedagogische basis. De pedagogische basis is het deel van de sociale basis dat bijdraagt aan het opgroeien, het opvoeden en de ontwikkeling van kinderen en jongeren.

In de regio zien we:

- veel hulpvragen bij ouders en scholen
- veel verschillende partijen die een (overlappende) vorm van opvoedondersteuning bieden
- PO-scholen lopen tegen opvoedvragen aan
- weinig/geen groepsaanbod voor ouders, wel behoefte

Rol en positie GGDrU

- Geeft pedagogisch advies en lichte pedagogische hulp gericht op normaal houden van alledaagse opvoedvragen en opvoedproblemen
- Opvoedvragen en adviezen zijn hoofdzakelijk gekoppeld aan de individuele afspraken met 4-12 jarigen en online via de chat en de GroeiGids
- Is gericht op het toeleiden en verwijzen van ouders

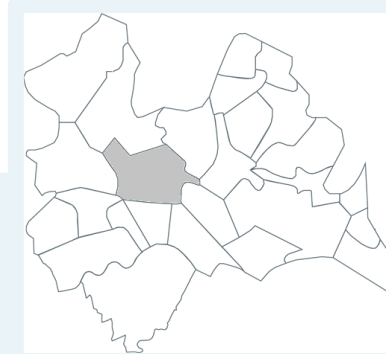
Een sterke sociale basis: mentale gezondheid

Mentale gezondheid is de manier waarop iemand zich verhoudt tot zichzelf, tot anderen, en hoe hij/zij omgaat met de uitdagingen in het dagelijks leven. Tegelijkertijd gaat het over hoe hij/zij en anderen dit ervaren.

In de preventieve aanpak is het van belang ons te richten op de beschermende factoren, zoals verbondenheid met school en een goede ouder-kind relatie, gericht op risicogroepen in de samenleving. Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor ondersteunende activiteiten bij het versterken van de mentale gezondheid van jongedigen in de sociale basis.

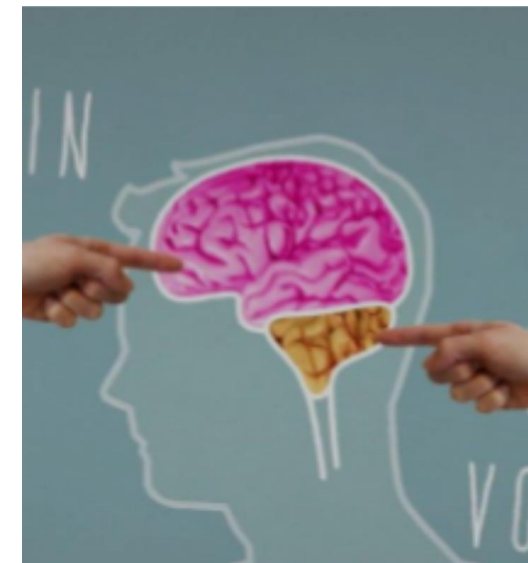
In de regio zien we:

- mentale gezondheid van jeugd staat onder druk
- veel verschillende partijen die een (overlappende) vorm van ondersteuning in psychosociaal welbevinden bieden
- partijen meestal pas in beeld als problemen al groter zijn

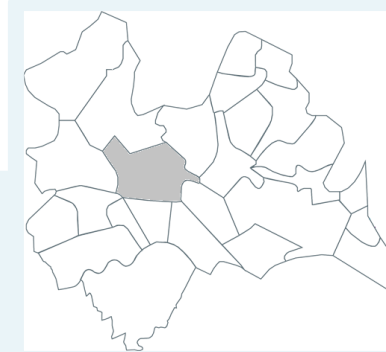

Rol en positie GGDrU

- Monitort op individueel niveau de ontwikkeling van de jongere, signaleert, verwijst door indien nodig
- Monitort de collectieve gezondheidssituatie van de jeugd voor gemeenten en scholen
- Kennis- en uitvoeringspartner t.a.v. inzet van effectieve interventies zoals 'Gezond Leven Check het even' en 'Je brein de baas'
- Advies en procesbegeleiding t.a.v. integraal beleid op gebied van bevordering van gezondheid, welzijn en leefstijl voor gemeenten en scholen

Kans:
Samenwerken aan
het terugdringen schoolverzuim

Als een kind niet op school is, dan is er sprake van schoolverzuim. Verzuim is een signaal dat er ook andere problemen zijn, zoals een onrustige thuissituatie, leer- en motivatieproblemen, psychische of lichamelijke klachten door stress of leefstijl. Schoolverzuim is te definiëren als een wicked problem; een taai vraagstuk dat moeilijk oplosbaar is.

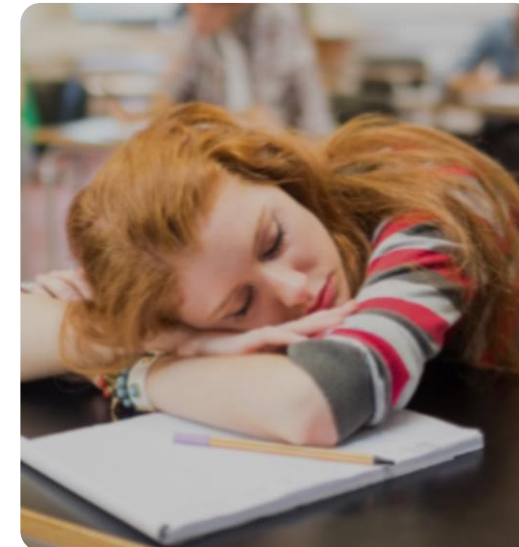
Als schoolmedewerkers, jeugdartsen en leerplichtambtenaren samen zorg hebben voor leerlingen met schoolverzuim, dan komt problematiek vroegtijdig in beeld en wordt schooluitval zoveel mogelijk voorkomen.

In de regio zien we:

- oplopend aantal kinderen met verzuim, en complexere casuïstiek
- strategie en focus in de aanpak van schoolverzuim verschilt per school (voor zowel basis- als voortgezet onderwijs als ook het MBO voor jeugd tot 18 jaar)
- samenwerking tussen gemeenten, scholen en GGD verschilt per subregio/gemeente

Rol en positie GGDrU

- ziekteverzuimbegeleiding is een wettelijke taak van gemeenten uitgevoerd door de GGD (WPG)
- uitvoerder MAZL-methodiek (Meer Aandacht voor Ziekgemelde Leerlingen), op Voortgezet Onderwijs, trainingen voor docenten en sociaal medisch advies leerplicht (SMA)
- Inzicht in trends en ontwikkelingen in de gezondheidssituatie van de jeugd
- Delen van kennis en advisering op basis van casuïstiek, inzicht in risico factoren, trends en ontwikkelingen

Kans:
Samenwerken aan
effectieve ketensamenwerking

Verwijzingen

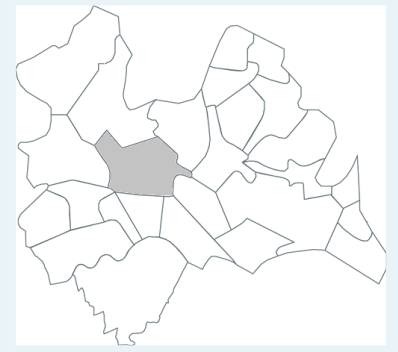
Het is in het belang van ouder en kind dat zij tijdig de juiste ondersteuning op de juiste plek krijgen.

Als een kind meer of andere hulp of ondersteuning nodig heeft, kan het verwezen worden naar een andere partij.

Jeugdgezondheidszorg GGDrU begeleidt gemiddeld 4500 gezinnen per jaar en verwijst gemiddeld 600 kinderen per jaar naar het wijkteam of jeugdhulp voor intensievere hulp.

In de regio zien we:

- wachtlijsten voor jeugdhulp
- niet in alle gemeenten samenwerkingsafspraken
- benutten van elkaars expertise verschilt per gemeente
- dubbele triage (extra intakegesprek met ouder/kind en een zorgpartij/wijkteam)

Rol en positie GGDrU

- Jeugdverpleegkundigen leiden toe naar (informele) ondersteuning indien nodig
- Jeugdartsen mogen rechtstreeks verwijzen naar o.a. jeugdhulp en medisch specialisten
- Onze zorgprofessionals hebben een sociaal- medische blik en zijn gericht op het zoveel mogelijk normaliseren van gedrag en gericht op het versterken van het gewone leven

Adviezen voor betere samenwerking

Adviezen op een rij

Op basis van de uitkomsten van de inventarisatie, analyse van bestaande documentatie, de werksessies en de bestuurlijke klankbordsessie zijn vier adviezen opgesteld en gekoppeld aan de eerder genoemde vier onderwerpen. Deze adviezen zien wij als kansrijk om concrete stappen te zetten naar een verbeterde samenwerking tussen GGDrU en gemeenten waarmee we gezamenlijk, met andere ketenpartners een beweging in gang zetten naar brede, gezamenlijke en structurele aanpak van preventie bij schoolgaande jeugd. Met opvolging van de adviezen is er naar verwachting efficiëntie te behalen bv. in inzet en besparing van tijd van professionals waardoor mogelijk financieel effecten te behalen zijn.

Per advies wordt ingegaan op wat er nodig is, wat het resultaat kan zijn voor gemeenten en jeugdigen en gezinnen. En wordt kort ingegaan op de rol van GGDrU.

- 1 Realiseer een effectief en preventief aanbod in de sociale basis
- 2 Focus op mogelijkheden van individueel aanbod naar groepsgericht aanbod
- 3 Realiseer een integrale aanpak voorkomen schoolverzuim
- 4 Maak effectieve verwijzingen in de keten mogelijk

Daarvoor is nodig:

- een actueel overzicht van het aanbod in de sociale basis geïnitieerd vanuit de gemeente als regisseur en opdrachtgever
- te starten met het aanbod gericht op opvoedondersteuning en mentale gezondheid
- Maak daarin zoveel als mogelijk van gebruik van erkende preventieve interventies

Rol GGDrU

- Vanuit de beschikbare kennis en data gerichte advisering over erkende/effectieve (groeps)interventies als richtlijn voor een stevige sociale basis

Met als resultaat voor gemeenten:

- inzicht in mogelijke overlap en hiaten in het aanbod
- mogelijkheid tot aanpassingen in het aanbod om dit meer preventief, sluitend en financieel passend te maken

Met als resultaat voor de jeugd en gezinnen:

- passende preventieve ondersteuning als er vragen en/of moeilijkheden (dreigen te) ontstaan
- de juiste ondersteuning krijgen op de juiste plek

Advies ② Focus op mogelijkheden van individueel aanbod naar meer collectief aanbod

Daarvoor is nodig:

- gebruik als gemeente/subregio en GGD gezamenlijk de beschikbare data en kennis om te prioriteren waar dit collectieve aanbod het meest nodig is
- benut daarin ook de kennis en ervaring van professionals in het veld
- de mentale gezondheid in alle aspecten van beleid en samenleving beter te borgen
 - en hier gezamenlijk met ketenpartners, waaronder GGDrU, in op te trekken

Rol GGDrU:

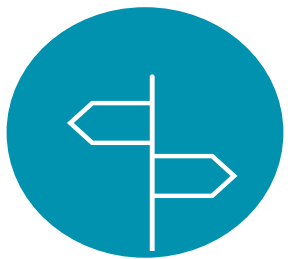
- als kennis- en adviespartner gerichtere advisering op effectieve interventies en integraal gezondheidsbeleid
- inzet van professionals met kennis en kunde op gebied van stimuleren gezondheid van groepen en in de leefomgeving
- daarnaast werkt GGDrU aan de doorontwikkeling van de dienstverlening JGZ voor de leeftijd van 4-12 jaar met focus op:
 - betere signalering door een goed werkende (datagedreven) signaleringsmethodiek
 - de ontwikkeling van een preventieve aanpak op mentale gezondheid

Met als resultaat voor gemeenten:

- gericht advies over effectieve (groeps)interventies voor een integrale aanpak
- Door inzet op meer collectief aanbod het aantal individuele trajecten te verminderen en daarmee een mogelijke kostenbesparing te realiseren
- verlaging van werkdruk van professionals

Met als resultaat voor jeugdigen en gezinnen:

- meer inwoners/jeugdigen ontvangen passende ondersteuning
- vroegtijdige ondersteuning van jeugdigen

Daarvoor is nodig:

- breng als gemeente(n) het Samenwerkingsverband Onderwijs (in de subregio) in stelling als de plek waar partijen samenkomen op het vraagstuk schoolverzuim
- betrek GGDrU daarbij als structurele samenwerkingspartner
- stel een gezamenlijke doelstelling en aanpak op het terugdringen van schoolverzuim van leerlingen
- verschuif de aandacht naar het primair onderwijs door inzet op het voorkomen van schoolverzuim op primair onderwijs te vergroten
- schoolaanwezigheid te stimuleren als positieve en preventieve benadering voor alle leerlingen

Rol GGDrU:

- Neemt het initiatief samen met gemeenten (2de kwartaal 2024) om het vraagstuk rond ontwikkeling schoolverzuim en MAZL VO te agenderen op de subregionale tafels daar waar gemeente en onderwijskoepels samen komen
- kennis- en adviespartner op basis van sociaal medische blik, casuïstiek en inzicht in risicofactoren, trends en ontwikkelingen
- de uitvoering van het aantal MAZL- trajecten op het Voortgezet Onderwijs binnen de basistaken van GGDrU in te passen

Met als resultaat voor gemeenten en scholen:

- een schoolbrede preventieve aanpak gericht op schoolaanwezigheid
- een gezamenlijke inzet richting landelijke overheid op het vraagstuk van schoolverzuim is mogelijk

Met als resultaat voor jeugdigen en gezinnen:

- meer (potentieel) verzuimende leerlingen gaan (weer) naar school
- kleine signalen groeien zo min mogelijk uit tot schoolverzuim

Daarvoor is nodig:

- uniforme samenwerkingsafspraken in de regio tussen ketenpartners en de (sociale)wijkteams waarin de behoefte van het kind en gezin centraal staat
- met daarin concrete afspraken over:
 - onder welke condities een directe verwijzing plaats kan vinden
 - verwijzingen naar alternatieven in de sociale basis ('terugverwijzen')
 - gebruik van de 'triage' door collega-professional
 - een periodiek evaluatiemoment op de gemaakte samenwerkingsafspraken

Rol GGDrU:

- ketenpartner in het maken van samenwerkingsafspraken
- Delen van best practices elders uit de regio

Met als resultaat voor gemeenten en GGDrU:

- voortbouwen op de kennis die er al is over een kind of zijn/haar thuissituatie
- minder werkdruk bij professionals
- professionals weten wat de ander te bieden heeft qua kennis/competentie/aanbod en kunnen daarop vertrouwen

Met als resultaat voor jeugdigen en gezinnen:

- eerder passende hulp en ondersteuning voor jeugdigen

Voorbeelden in regio Utrecht

Voorbeelden uit de regio

Het samenwerkingsverband VO regio Utrecht West is dit voorjaar met schoolaanwezigheid aan de slag met diverse activiteiten

[Van verzuim naar aanwezigheid \(swvvo-ruw.nl\)](http://swvvo-ruw.nl)

Het samenwerkingsverband Eemland werkt met de "TOM-tafel" (Team Onderwijs/ontwikkel-Mogelijkheden) en daarin werkt samen met de artsen van GGDrU die sociaal medisch advies geven. TOM denkt en handelt in mogelijkheden. De arts kijkt samen met het onderwijs naar het beoordelen van de onderwijsmogelijkheden, zowel wat de mogelijkheden en behoeften van de jongere betreft als het onderwijsaanbod.

[Kennisnetwerk Schoolaanwezigheid | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](http://kennisnetwerk.schoolaanwezigheid.nl)

[Gezond Leven? Check 't Even! \(loketgezondleven.nl\)](http://loketgezondleven.nl)
een oplossingsgerichte gezondheidsinterventie ingezet door GGDrU voor jongeren op het regulier voortgezet onderwijs. Gericht op de individuele leerling én op scholen om hun schoolgezondheidsbeleid te versterken.

Voorbeelden uit de regio

Zorg4Zeist is een samenwerkingsverband op het vlak van zorg en welzijn in de gemeente Zeist. Binnen Zorg4Zeist draait projectgroep Jeugd4Zeist die samenwerking en doorontwikkelen integraal beleid op gebied van jeugd vorm geeft.

Waar kun je in Zeist terecht met vragen of zorgen over je kind?
([youtube.com](https://www.youtube.com))

Het Kwaliteitskompas van het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) biedt inspirerende voorbeelden en praktische handvatten voor een impactgerichte aanpak

In 2023 is in de gemeente Stichtse Vecht een pilot gestart met jeugdgezondheidszorg en het sociaal wijkteam Stichtse Vecht (TIM) vanuit de behoefte aan (snellere) concrete verwijzingen. Knelpunt was oa. de lange doorlooptijd in doorverwijzing. Gewerkt wordt met een gezamenlijke triage met JGZ en het specialistisch team van TIM.

Begonnen als pilot in de regio Eemland met jeugdhulpaanbieder MetMaya om samenwerking te bevorderen en sneller adequate hulp in te kunnen zetten. De JGZ- verwijfsbrief is de basis om meteen meest geschikte hulpverlener in te zetten. Geen 'extra' triage en extra intake gesprek met ouder/kind. Mogelijkheid tot direct contact voor terugkoppeling en feedback.

Bijlagen

Bronnen

[Preventie en de sociale basis | Movisie](#)

[De waarde van de pedagogische basis \(nji.nl\)](#)

[Cijfers-en-de-sociale-basis.pdf \(movisie.nl\)](#)

[Opgroeien doe je samen \(nji.nl\)](#)

[Rapport RKJGC \(jeugdengEZincentraal.nl\)](#)

[Transformatie Jeugdzorg: voorwaarden voor verandering | Movisie](#)

[Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 \(overheid.nl\)](#)

[Wat is de sociale basis precies? | Movisie](#)

[Sterke-beleidsinterventies-sterke-sociale-basis-Movisie.pdf](#)

[322500_Kernboodschap_en_position_paper_Sociale_Basis_2.pdf \(verwey-jonker.nl\)](#)

[22.01619_NFU_paper_preventie'wat_is_het_en_hoe_benutten_we_het_optimaal'.pdf](#)

[Preventie-op-waarde-schatten---Advies-technische-werkgroep-kosten-baten-preventie-dec-23_DEF.pdf \(zonmw.nl\)](#)

[322500_Kernboodschap_en_position_paper_Sociale_Basis_2.pdf \(verwey-jonker.nl\)](#)

[Wat-werkt-bij-het-bevorderen-van-een-positieve-ontwikkeling-Samenvatting-Top10.pdf \(nji.nl\)](#)